

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-înj.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de vâstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunată, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițelul. Hațegana, Însoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-înj.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Tărnăveana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărăndeana, Zlăgheana, Zorile.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm³ câte 10 fileri.

Discuțiuni folositoare.

Articolul cu titlul «Amvonul și economia», publicat în Nr. 8 al «Rev. Econ.» din a. c., reprodus aproape în întregime și de ziarul «Românul» în Nr. 31 din acest an, a atras, precum se vede, atenția unor cercuri de seamă asupra problemelor tratate în el.

«Cultura Creștină» din Blaj, în numărul său 4 din a. c., îl apreciază astfel: «Sub titlul «Amvonul și economia» Nr. 8 (19 Februarie a. c.) al «Revistei Economice» din Sibiu are la loc de frunte un judicios articol, în care se arată cu multă competență, cari sunt în aceste vremuri grele datorințele de ordin economic ale preoției noastre din mijlocul poporului. Neamul nostru din această țară, lipsit aproape total de societățile și însoțirile economice menite să promoveze economia rațională, mai ales acum, când și în ce privește publicațiile economice stăm mai rău decât altădată, și când, din pricina stărilor de război, au trebuit să se sisteze și prelegerile populare ținute în cadrele Asociațiunii, nu poate fi instruit nici cum mai bine în aceste lucruri decât prin reprezentanții amvoanelor noastre. De aceea se insistă cu putere pentru aceea, ca preoția noastră să se intereseze neasămănat mai mult ca mai înainte, de chestiunile economice, cari în atâtea și atâtea forme pot fi discutate chiar și de pe amvon. «In lipsa altor mijloace de propagandă, — așa ni se spune, — preotul ar trebui să fie cel dintâiu în sat, căruia să nu-i scape din vedere nici un moment, ce ar putea să aducă bine poporului său, cum nici acelea, cari ar putea să-i aducă pagubă și nefericiri.... Povețele preoților, de regulă, sunt primite și urmate de credincioșii lor. De aceea preoții noștri să nu-și pregete a chibzuî temeinic și neîntrerupt asupra tuturor împre-

jurărilor, cari pot să aducă poporului un bine și să-l ferească de pagube și nenorociri».

«Cuvinte foarte adevărate și sfaturi foarte bune sunt acestea. Căci într'adevăr, nime nu poate și nu e dator să se intereseze în aceste vremuri de economia țaranului nostru în mai mare măsură, ca tocmai preoția delă sate. De aceea ne bucurăm din inimă, că «R. E.» a ținut să releveze acest lucru, insistând și în amănunte asupra felului cum ar trebui să se facă această interesare. Este doar un principiu fundamental, că mizeria chiar de loc nu este prielnică întăririi sentimentelor religioase: pauperies maxima meretrice. Cel mult dacă observăm, că nu toate chestiunile economice, și că peste tot nu în orice formă, pot fi aduse pe amvon. Credem însă, că nici dd. delă «R. E.» nu s'au gândit într'atâta la amvon, cât mai mult la reprezentanții amvonului. În acest sens, iscălim apoi fără orice restricții».

Precum se vede din aceste șire, domnii delă «C. C.» aprobă și recomandă în întregul său articolul nostru scris anume pentru preoție, pe seama căreia se scrie și buna revistă delă Blaj. O singură observare ni se face: cu privire la titlul articolului, care ar fi fost mai potrivit, după părerea d-lui recensent, «Preoția și economia», pentru că «nu toate chestiunile economice, și că peste tot nu în orice formă, pot fi aduse pe amvon». Și, până la un loc, îi dăm dreptate d-lui recensent.

Dar, după ce în vr'o formă oarecare, chestiunile economice se pot aduce și pe amvon, credem, că nici titlul dat de noi articolului din vorbă nu poate fi dificultat. Căci, ceea ce se spune de pe amvon are mai multă autoritate și noi am voit să dăm, tocmai prin alegerea acestui termen, mai multă greutate chestiunii de care ne-am ocupat.

De sine înțeles, că de pe amvon anumite chestiuni numai se indică și se atrage, în liniamente generale, luarea aminte a auditorului asupra lor, rămânând ca, în amănunte, să se trateze chestiunea afară de biserică, s. ex. în școală, ori apoi partea practică în grădina școlii, în stupărie, la groapa de gunoier etc. Deoarece, bine se știe, că activitatea extrabisericască a preotului nu trebuie să se mărginească numai la sfeștăni, îngropăciuni etc., ci, între altele, și la povește și învățături economice, cu cât mai multe și mai sistematice, cu atât mai bine.

*

În Nr. 43 din fruntea «Românul»-ui din a. c., sub titlul «Amvonul și economia», de un preot, se comentează numitul nostru articol și i se fac și obiecțiuni, cari merită un răspuns «sine ira et studio» în interesul bine priceput al cauzei.

Dintre constatările, ce d-l preot le fixează, «ca o completare a articolului menționat pentru a fi apreciate de conducătorii vieții noastre economice-financiare», arătăm pe scurt aici următoarele:

1. Preotului dela sate i s'a atribuit totdeauna rolul de povătuitor în toate ramurile activității: sociale, culturale, economice, și aceasta de multeori fără să mai cercetăm întru cât poate și satisface cutare preot unor cerințe.

2. În presa noastră s'a vânturat adeseori chestiunea educării prea unilaterale a clerului nostru, s'a constatat cu deosebire că clericii noștri sunt prea puțin inițiați în tainele economiei naționale.

3. Cerem preotului să vină pe amvon cu idei, cu îndrumări nouă, corăspunșătoare timpului și împrejurărilor, cerem să fie educatorul țărânilor în lucrarea rațională a pământului, în desfacerea produselor, în acvirarea utensiliilor, într'o bună chiverniseală a averii.

4. Ca preotul să poată răspunde acestei chemări i-ar fi de lipsă mai întâi un capital de cunoștințe concrete, care le lipsește celor mai mulți, le lipsește o solidă orientare în viața economică-financiară, iar unora le lipsește și mijloacele pentru a pune în praxă cunoștințele ce le-ar avea, neavând unde face economie.

5. Dacă în punerea amvonului în serviciul economiei am înțelege numai atât: să se îndemne poporul la muncă, la cruțare, la încunjurarea birturilor, la păstrarea realităților, să nu-și desfacă fără preț produsele și alte generalități de felul acesta, atunci desigur că atâta poate face oricare preot, atâta ajunge priceperea și puterea. Însă atâta nu e de ajuns. El azi trebuie să ia inițiativa în multe privințe.

6. Generalitățile pe cari le-ar predica preotul de pe amvon în folosul vieții economice nu pot să aibă același folos și greutate ca îndigitările practice, concrete, pe cari însă preotul — în fața împrejurărilor de azi — nu le poate da decât pe dibuite.

7. Șirele acestea se scriu din felul de a vedea și a simți al preoției dela sate, despre care se re-

cunoaște că nu este la înălțimea chemării — fiindcă nu are posibilitatea să fie — și roagă cercurile conducătoare ale vieții noastre economice-financiare să dea din când în când îndrumări concrete, *nu sfaturi vagi* cu privire la următoarele chestiuni: urcarea sau scăderea prețului vitelor, nutrețurilor și lemnului; cum va fi valorat pământul și peste tot realitățile după războiu și nu ar fi cu cale să fie îndemnat poporul să-și plaseze banii în astfel de realități? Și cam în ce fel se va desvoltă vieța economică după războiu?

În firul acestor observări din cercurile preoției noastre dela sate ținem să constatăm, și noi, împreună cu recensentul dela «Cultura Creștină», sigur un luminat preot, că «*nime nu poate și nu e dator să se intereseze în aceste vremuri de economia țărânului nostru în mai mare măsură, ca tocmai preoția dela sate*».

Cum e de a se înțelege această puțință? Așa, de sigur, că preotul este cel mai luminat individ din sat, care nu face servicii în războiu, și care puțin a fost pregătit și are puțină și condițiile de a se perfecționa pentru necesitățile împreunate cu cerințele economice, așa ca să poată fi cel mai de seamă povătuitor al turmei sale cuvântătoare pe acest teren.

Este prea firesc lucru, că în unele privințe preotul va putea servi numai cu orientări mai *vagi*, mai generale, în altele va servi cu învățături și povești concrete, iar unor cerințe va putea satisface mai puțin.

Nu e îndoială, că lipsa unei pregătiri mai temeinice a seminariștilor noștri în ce privește tainele economiei naționale și peste tot în diferiții rami ai agriculturii și anexelor acestora, este un defect care se resimte pe întreagă linia și poporul nostru suferă acum și va mai suferi multă vreme pe urma acestui neajuns. De aceea pentru înlăturarea lui ar trebui luate grabnice măsuri în toate centrele cu seminarii teologice și pedagogice. Pentru că, drept să o spunem, economia mai este și acum considerată, aproape preutindeni în școli și chiar și în seminarii, ca o cenușotcă. Și deci, este neapărat necesar, ca ea să fie scoasă din umbră la lumină, tratată fiind conform importanței ce o are pentru ridicarea unui popor, prin preoții și învățătorii săi, inițiați în tainele ce o învăluiesc.

Această împrejurare nu poate fi însă considerată în genere ca scuză; deoarece azi sunt așa de felurite și număroase căile, pe cari un adevărat părinte al poporului său poate să se inițieze și chiar să se desăvârșească în tainele economiei, povătuind cu folos și pe fiii săi sufletești.

Astfel, să ne ierte d-l preot, care se face interpretele preoției în «Românul», dacă îi spunem, că preotul, numai să voiască, are posibilitatea să-și câștige și un capital de cunoștințe concrete, cum și o orientare în viața economică-financiară, iar ca să facă puțină economie, punând în practică cunoștințele și experiențele, ce ar trebui să și le câștige, nu ținem că e imposibil pentru nici un preot dela sate.

A cultivă de model o grădină de pomi și le-gume, a chivernisi o stupărie sistematică în grădină, a țineă o vacă cu lapte și alte animale de soiu (râ-mători, galițe, iepuri de casă), atâta poate face și cel din urmă preot.

Ni se pare însă, că alta e buba și aceasta e o bubă fără leac. Nu este voință tare. Lipsește de multeori credința în posibilitatea triumfării binelui asupra răului. Parabola cu grăunțele de muștar, pe care o înțelege și explică temeinic fiecare preot, este așa de sugestivă și se potrivește de minune și în cazul de față.

Constatăm mai departe, pecum am arătat și mai sus, că d-l preot, care se face ecoul preoției în «Românul», declară, că dacă în punerea amvonului în serviciul economiei ar fi să se înțeleagă numai atât: să se îndemne poporul la muncă, la cruțare, la încunjurarea birturilor, la păstrarea realităților, să nu-și desfacă fără preț produsele și alte generalități de felul acesta, atunci de sigur că atâta poate face ori-care preot, — atâta ajunge priceperea și puterea lui. Mai departe, s'ar părea, că puterea și priceperea pre-otului nu ar ajunge. Și ar fi trist din cale afară, când nu ar ajunge.

Doar avem o seamă de preoți, plini de râvnă, cari au crescut în seminarii în aceleași condiții cu soții lor, și în viața practică s'au dovedit de ade-vărați apostoli, și în privința economiei, atât ca pro-povăduitori cu cuvântul, cât și ca inițiatori și condu-cători de diferite însoțiri economice, culturale și sociale, acești factori puternici ai progresului.

Apoi astăzi ne stau tuturor la dispoziție isvoare nenumărate — foi, reviste și cărți — chiar și în limba noastră, de unde putem scoate învățăturile necesare pentru purtarea unei economii raționale. Să nu amintim, s. e., decât volumele lui Dr. George Maior, cari îmbrățișează toți ramii agriculturii și pot fi de un nespun folos tuturor.

Dar cine, dintre aceia cari au urmărit numai «Revista Economică» în viața ei de 18 ani, ar putea susține, cu drept cuvânt, că aceasta s'a ocupat numai cu generalități și cu sfaturi și povețe vagi. Doar nu mai departe decât chiar în anul trecut această revistă, pe lângă povețele date cercurilor noastre financiare, a dat și articole cu povețe concrete pentru plugă-rimea noastră. Așa, s. e., între altele, articolele cu titlul: Cultura grădinilor, Lucrări agricole la începutul primăverii, Lucrările agricole în Aprilie, Lucrările agricole în anul 1915, Prășitul sau săpatul, Sămănă-turile de primăvară întârziate, Tratarea viilor, Asigu-rarea recoltei viitoare, Asigurarea pânei, Cultura ani-malelor, Invățămintele războiului, O problemă de rez-olvat (cumpărările de pământ), Plățiți datoriile, Pro-blema lemnului de foc, Prăsirea vitelor și războiul, Sămânța în agricultură, Scumpetea, Valorizarea vitelor, etc.

Intre aceste materii, toate de actualitate, dintre cari despre unele s'a mai scris și în anul de față, se

vor găsi și povețe și îndrumări *concrete*, cari să se poată utiliza de preoțimea noastră, fie pe amvon, fie pe catedra școalei, de unde ea ar fi datoare să pro-page cunoștințele economice folositoare poporenilor săi, bărbați și femei.

D-l preot însă, — pare că pentru a deplasa chestiunea atât de importantă a propagandei econo-mice în timp de pace ca și acum în timp de războiu cum și pentru a arăta, că «Rev. Econ.», negligează chiar și cele mai folositoare și arzătoare chestiuni, — vine să ceară dela această revistă orientări asupra unor probleme, adevărat, de mare importanță, mai ales pentru aceste vremuri critice, dar tot așa de greu de pătruns și de rezolvat. Așa: să se spună, că se prevede o urcare ori o scădere a prețului vitelor, nutrețurilor și lemnului? Apoi să se dea îndigetați cât de cât aproximative cam cum va fi valorat pământul și peste tot realitățile după războiu și nu ar fi cu cale să fie îndemnat poporul să-și plaseze banii în astfel de realități?

Aceste câteva probleme economice, a căroră deslegare ni se cere, alese pare că anume din mul-țimea problemelor tot așa de necesare, pe cari noi le tratăm an de an, firește pot fi și ele tratate și au și fost în parte tratate și în revista noastră.

De altfel prețurile tuturor produselor agricole sunt destul de urcate și agricultorii nu sufăr din cauza acestor prețuri, ci din contră, și dacă unii totuș s'au fript, mai ales, la începutul războiului, vânzându-și vitele și ne mai putând apoi cumpăra altele pe prețul primit, acestea excepții sunt rare, ce nu se pot în-cunjură în stări așa de anormale ca cele de acum. Dar sfaturi ca, după cât pot, oamenii să nu-și vândă vitele, știm că am dat și noi; deasemenea și cu pri-vire la plasarea banilor. De observat e însă, că în astfel de vremuri tulburi, când lucrează și cenzura, nu se pot spune toate și apoi și cele spuse câți le cetesc?

Doară, e știut, că la noi se cetește prea puțin și interesul pentru chestiunile obștești, chiar și la o parte a preoției, nu e la nivelul recerut.

De aici apoi multe scăderi, relevate chiar în foile bisericești, ca: lipsa predicării și catehizării, ca și a prelegerilor populare, a unei stăruințe generale, plină de râvnă și devotament, pentru organizarea economică a țărânilor, cari singure ar putea rege-neră cu un ceas mai îngrabă poporul nostru, așa de rămas îndărăt și, pe lângă multe însușiri bune, cari îl caracterizează, stăpânit și de multe vicii.

Credem, că astfel de chestii cu cari «Rev. Econ.» s'a ocupat întotdeauna, chiar amănunțit și în concret, nu sunt sfaturi și povețe vagi și generalități, ci îndrumări corăspunsătoare necesităților noastre și de aceea ar trebui primite și urmate cu aceeaș dragoste și conștiențiozitate cu cari ele se dau.

Măsuri și sfaturi pentru asigurarea pâinei.

În fața planului puterilor antantei de a răpune monarhia noastră și aliata ei, Germania, prin informetare, s'au luat, precum se știe, atât în Germania, cât și la noi în monarhie, o serie întreagă de măsuri, chemate a zădărnici acest plan al adversarilor și a asigura, și pentru viitor, alimentarea neconturbată a populației și a armatei.

Cele mai recente dispoziții luate de guvern pentru asigurarea producției pâinei de toate zilele le-am comunicat în parte și noi în numeroși precedenți ai revistei, anume formarea *comitetelor de lucru comitatense, cercuale și comunale*.

Dintre toate acestea, acelea cărora trebuie să li-se dea mai multă importanță ni se par a fi *comitetele agricole*, cari trebuiesc înființate, *fără excepție*, în toate comunele din țară, având să *supravegheze împlinirea lucrărilor agricole*.

Fiecare comitet agricol are să stea din o persoană oficioasă din comună și din doi agricultori, cari cunosc bine împrejurările locale.

Însărcinarea aceasta nimenea nu o poate refuza și fiecare trebuie să împlinească îndatoririle împreunate cu această chemare.

Numirea membrilor din aceste comitete o face autoritățile de prima instanță.

Comitetul agricol e dator să poarte de grijă ca toate brațele capabile de lucru și toate vitele de jug să fie folosite, începând cu aratul și semănatul de primăvară, la toate lucrările agricole. Dreptaceea comitetul va fi neîntrerupt cu cea mai mare atențiune ce lucruri agricole s'au îndeplinit și cari nu, și unde va cere trebuința să reclame intervenția primăriei comunale.

Modul cum are să urmeze comitetul agricol în lucrarea sa i se comunică de către autoritățile de prima instanță și, în genere, se restrânge la următoarele reguli:

Toți agricultorii, cari au animale de tras, dar fie că au isprăvit cu aratul și semănatul de primăvară, fie că nu se prea grăbesc să-și îndeplinească lucrările lor proprii, și peste tot nu folosesc animalele pentru aratul și semănatul pământului lor, — sunt datori ca vitele, cari nu sunt puse la îngrășat, ori acelea, cari nu le folosesc ca vite de povară sau la lucrări economice, să le cedeze altora, cari nu au vite, ca aceștia să lucreze cu ele pentru aratul și semănatul de primăvară. E îndatorat să o facă aceasta și agricultorul, a cărui loc din cauza naturii pământului ori a timpului nu se poate încă lucra.

Se vor ară și semăna mai întâiu: locurile celor mobilizați, dacă nu este cine și cu ce să le lucreze.

Urmează apoi locurile *minorenilor*, ale *femeilor*, ale celor *neputincioși* și peste tot ale *micilor agricultori*, cari sunt avizați la ajutorul altora.

Lucrul nu are să se facă gratuit. *Pentru lucrul făcut altuia se dă răsplată.* Dacă comitetul agricol n'ar putea mijloci ca răsplata pentru muncă să se

facă după cules, în naturale, o va statori în bani, după prețul zilelor de lucru și după felul lucrului; în ambe cazurile însă va adauge cu 60% mai mult de cum au fost acestea rebonificate înainte de războiu. Așa d. e., dacă o zi de lucru a fost atunci plătită cu 1 coroa, acum se va plăti cu 1 cor. 60 fil. Dacă o zi de plug s'a plătit înainte de războiu cu 4 cor., acum se va plăti cu 6 cor. 40 fileri.

Răsplata muncii o stabilește de regulă autoritatea administrativă, după felul lucrului, iar după prețul de zi o va stabili numai acolo, unde a fost aceasta în uz și mai înainte.

S'ar putea întâmpla că prețul muncii să nu fie fixat potrivit împrejurărilor locale. În acest caz, la cererea primăriei comunale, ministrul de agricultură poate stabili un preț și mai urcat.

O înlesnire se face acelora, al cărora pământ s'a lucrat cu intervenția comitetului agricol, dar nu au bani gata ca să plătească. În acest caz plata o va anticipa comuna și, pe lângă o cheazăsie oarecare, ea se va putea încasa și numai după adunarea recoltei.

Ceice contravin acestor dispoziții ale ordinului ministerial se pedepsesc cu câte 2 luni arest și K 600 — pedeapsă în bani.

*

Tot în scopul de a promova și asigura lucrările agricole și a potența producțiunea agricolă a țării, guvernul a creat mai recent un «Consiliu economic pentru apărarea țării» împărțit în trei secții agricole speciale.

Chemarea acestui consiliu și a organelor lui este:

A exoperă și a efectui fără multe formalități birocrotice, în mod expeditiv și practic: prestațiuni de războiu, rechiziționări militare, punerea la dispoziție de cai și vehicule, încuierări, acuirea de lucrători pentru scopuri de războiu, exoperarea de concedii pentru agricultori și alte măsuri și lucrări menite a promova bunul mers al lucrărilor agricole pentru anul curent.

Concedii se vor acorda militarilor pentru următoarele lucrări agricole: pentru lucrările de semănat de primăvară, producțiunea de lemne și vite, pentru lucrări în vii, pentru producțiunea de in și cânepă, de sfeclă, tutun, hemeiu, pentru cositul fânătelor; apoi pentru lucrări de secerat, îmblătit și alte lucrări agricole importante.

Durata concediilor este de 3—5 săptămâni și vor fi concediați în prima linie: agricultorii de sine stătători, apoi lucrătorii agricoli și forestierii, proprietarii și lucrătorii de vii, vințelarii și butnarii, cari îndeplinesc serviciu militar în teritoriul după front, precum și reconvalescenții, dacă sunt apți pentru lucrări agricole. Concediile au să le ceară interesați înșiși la raport. Documente speciale nu se cer.

Ostașii concediați pentru lucrări agricole, vor fi supravegheați de autorități, că oare săvârșesc de fapt astfel de lucrări. Se vor încuviința comunelor, moșiilor, producătorilor de lemne etc. și grupuri de câte

20 soldați sub conducerea unui subofițer. Cererile pentru obținerea de astfel de grupuri de lucrători sunt a se adresa comisiei economice municipale. Incuierarea, alimentarea și remunerarea acestor lucrători cade în sarcina comunelor, a proprietarilor respectivi etc. Călătoria se face pe cheltuiala erarului.

Pe lângă brațele de muncă erarul militar pune la dispoziție în scopul asigurării și executării la timp a lucrărilor agricole necesare și *căi* erarali, cari sunt a se reclama din partea celor interesați tot pe calea comisiunilor economice municipale.

*

Iată tot atâtea dispoziții neîncunjurat necesare pentru a preîntîmpina pericolele, ce s'ar putea ivi în cazul când, din cauza lipsei de oameni și de animale, nu s'ar întrebuița și mijloace neobicinuite în vremuri de pace.

Dar pentruca toate să se facă cât mai bine și la timp, este neapărat de lipsă ca să intervină nu numai comitetele agricole și primăriile, ci toate căpeteniile din comună, preoții, învățătorii și alții cu sfatul și îndemnul lor. Iar obștea locuitorilor din comune, acum, în timpurile acestea de năpaste, trebuie să fie mai precaută și mai harnică în lucrările proprii, și mai binevoitoare către deapropoalele său decât ori când altădată, pentrucă numai așa vor putea izbuti toate bine și numai așa vom putea răzbi fără primejdii mai mari până în sfârșit.

Precauțiunea aduce cu sine, că nici o brazdă de pământ, din grădină și din câmp, să nu rămână necultivată, și toate să se îndeplinească la timp. Nimic să nu rămână nefăcut. Nici pomii, cine-i are, să nu-lase necurățiți de omide, pentrucă numai așa se poate asigura roada lor. Lucrările din vii și mai ales îngrijirea de cu vreme de peatră vînată și var, pentruca viile să poată fi stropite în toată regula la perioadele de timp știute, — nimenea să nu le întrelase. O astfel de neglijare poate să compromită întreagă recolta viilor, al căror rod este acum așa de căutat și ne mai pomenit de bine plătit.

Și precum trebuiesc îndeplinite cu orice jertfe lucrările de arat și sămănat acum în primăvară, — apoi lucrările la pomi și în vii, tot așa nu trebuiesc neglijate nici celelalte lucrări din jurul casei și din câmp: îngrijirea vitelor și celorlalte animale de casă, cultura legumelor, săpatul, plivitul, cositul etc., pentrucă numai așa se poate spera, din darul lui D-zeu, o roadă îmbelșugată, cu ajutorul căreia să poată fi zădărnicit planul de înfometare al adversarilor.

Principalele fapte economice și financiare din 1915.

Dela începutul războiului, cu totii am urmărit faptele economice și financiare înregistrate în cursul anilor 1914 și 1915. Fără a intra în detalii prea amănunțite, să sintetizăm pe acele cari au interesat mai mult opiniunea publică și cari o vor preocupa încă mult timp în viitor:

1. Urcarea prețului tuturor mărfurilor, materii prime, materii fabricate, obiecte de consumație și de alimentare.

Scumpirea vieții, a cheltuielilor zilnice și înmulțirea nevoilor.

2. Urcarea chiriei capitalurilor, consecință a apelurilor la credit și a numărărilor împrumuturi făcute de națiunile beligerante, precum și constituirea de rezerve din surplusul economiilor, pentru a face față noilor nevoi neprevăzute.

3. Împrumuturi de stat pentru sume enorme, cari n'au fost încă înregistrate până aici.

4. Accentuarea scăderii tuturor fondurilor de stat, fără excepție, și a valorilor, acțiunilor și obligațiunilor.

5. Crearea, în afară de Franța și țările aliate, de adevărate mormane de hârtie-monetă, calificate de mijloace de credit, pentru a înlocui lipsa de lingouri metalice, aur, argint, sau monetă.

6. Goana după aur, în țările din Europa centrală, în Franța și în țările aliate, deținătorii de aur au venit și vin să schimbe, fără a fi forțați, aurul lor contra bilete de bancă.

7. Mișcarea neregulată a schimbului internațional. Urcarea considerabilă a schimbului asupra Londrei, New-York, Madrid, Amsterdam, etc., în urma plăților de făcut în moneta țării, pe aceste diferite piețe, pentru cumpărături de munițiuni, de mărfuri diverse, mai ales că nu se pot încasa decât foarte greu creanțele externe și că realizarea titlurilor străine a devenit aproape imposibilă, prin închiderea burselor, etc.

8. Oprirea sau suspendarea negocierilor de valori mobiliare, în toate bursele din Europa.

9. Tulburarea comercială, industrială și financiară în Statele-Unite, cari au devenit furnizorii bătrânei Europe în mărfuri, obiecte alimentare, mașini, munițiuni de război și capitaluri.

JURISDICȚIUNE.

Licitația executivă a imobilelor aparținătoare masei concursuale. Prin o ordonanță recentă a ministrului justiției, emisă sub Nr. 2800/916 I. M. E., se enunță că în contra edictului de licitație, se poate înainta recurs și pe motiv, că cu considerare la referințele locale, licitația nu va da rezultatul multămitor așteptat. Cu un preț mai mic decât cel de strigare realitățile nu se pot vinde.

CRONICĂ.

Bilanțul „Albinei” pe 1915 Primul nostru institut financiar, precum suntem informați, a încheiat și în al doilea an de războiu, pe 1915 un bilanț, sub toate raporturile pe deplin satisfăcător. Activele totale prezintă cifra de peste 46½ milioane și la un venit brut de aproape K 2 800,000—, a realizat un profit net de peste K 470,000—.

Bilanțul se va da publicității în zilele viitoare. Ca dividendă Direcțiunea propune a se distribui 6% adică K 12— ca și în anul trecut.

O rectificare. Ultimul Nr. al revistei „Magyar Pénzügy” ocupându-se cu dezvoltarea „Asociației regnicolare a institutelor de bani”, de sub prezidenția fostului ministru de finanțe Lucács L., publică informația că cele 142 institute de hani române, aparținătoare „Solidarității” au intrat „en bloc” între membrii numitei „Asociații”.

Ținem a constata că în forma publicată știrea revistei „M. P.” nu corespunde faptelor. Și-a anunțat intrarea între membrii „Asociației” numai însoțirea noastră „Solidaritatea”, individual, ceea ce pe membrii acesteia nu angajează întru nimic față de „Asociația regnicolară”.

Centrala institutelor de bani. Legea privitoare la Centrala institutelor de bani a primit sancțiunea preală la 4 crt. și a fost publicată în „Colecția legilor țării” la 8 crt. ca articol de lege XIV din 1916.

Când va fi în poziție a-și începe activitatea Centrala nu se știe, căci lucrările de organizare a ei nici nu s-au început încă, după cum nu se știe încă nici cine va fi desemnat a ocupa postul de director al Centralei.

Deschiderea bursei de valori din Viena și Budapesta. La 15 crt s'a deschis bursa de valori din Viena și Budapesta. În Budapesta orele de bursă sunt dela 11½—12¼ la amiază. Cursurile nu se cotează și nici nu se publică pe cale ziaristică ori pe altă cale.

Valoarea teritoriului francez ocupat de Germani. Conform unei lucrări statistice recente, apărută în Germania și întemeiată pe date oficiale franceze, teritoriul ocupat de Germani în Franța nord-estică și estică are o întindere de rotund 6 milioane hectare. Venitul curat al acestui teritoriu este de rotund 341 milioane franci, reprezentând o valoare de rotund 10¼ miliarde Marce.

Monetizare. În cuartulul IV 1915 s'au monetizat în total 600.381,719 piese à K 1—; 110.276,156 piese à 10 fil., și 4.118,625 piese de aramă; în valoare totală de K 7.591,707.10 f. Afară de acestea s'au remonetizat monete în valoare de K 316,144. În circulație s'au pus în cuartulul IV 1915 6.610,000 piese à K 1—, 6.240,000 piese de nichel resp. de alpaca, în valoare

totală de K 624,000 și 4.168,819 piese à 2 fil., în valoare de K 83 376.38 În rezervă au mai rămas 116,607 piese à K 1—, 785,716 piese à 2 fil., 5.042,691 piese à 10 fil. și 444,113 piese à 1 fil., în valoare totală de K 786,901.50 fil.

Noui impozite în Germania. Un proiect de lege de impozit asupra beneficiilor de războiu supune toate sporurile de avere privată survenite dela începutul anului 1914 până la finele anului 1916 la o contribuțiune specială de 5—25 la sută după mărimea sporului.

Impozitul se aplică cu începere dela un spor 3,000 mărci. Pentru societățile germane contribuțiunea se urcă între 10—30 la sută după quantumul beneficiilor realizate. Aceste contribuțiuni mai sunt sporite de 10—50 la sută când beneficiul mijlociu în cursul anilor de războiu depășește 10 la sută din capitalul inițial.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1915.

Banca	%	Suma K
«Armonia»	6	6—
«Avrigeana»	8	8—
«Agricola», Sebeș	5	5—
«Ajutorul»	6	6—
«Banca Poporală», Dej	4	4—
«Bocșana»	6	6—
«Bihoreana»	5	10—
«Cârțișoreana»	10	10—
«Chiorana»	5	5—
«Corvineana»	7	7—
«Crișana»	8	8—
«Cassa de păstrare», Mercurea	6	6—
«Codru», Lupșa	6	2.40
«Doina»	6	6—
«Economia», Cohalm	6	6—
«Furnica»	6	24—
«Grănițerul», Herseni	4	2—
«Izvorul», Ighiu	5	5—
«Mercur», Năsăud	9	12—
«Murășanul»	5	10—
«Olteana»	7	7—
«Orientul»	5	5—
«Patria»	9	18—
«Piatra», Teiuș	7	7—
«Porumbăceana»	7	7—
«Sentinela»	6	6—
«Steaua»	7	7—
«Sebeșana», Caransebeș	7	15—
«Someșana»	6	2—
«Șoimul», Vașcău	5	2.50
«Târnăveana»	5	5—
«Turnu-Roșu»	6	6—
«Voileana»	6	6—
«Vulturul»	6	6—

SUMAR

Discuțiuni folositoare. — Măsuri și sfaturi pentru asigurarea pâinei. — Principalele fapte economice și financiare din 1915. — Jurisdicțiune: Licităția executivă a imobilelor aparținătoare masei concursuale. — Cronică: Bilanțul „Albinei” pe 1915. — O rectificare. — Centrala institutelor de bani. — Deschiderea bursei de valori din Viena și Budapesta. — Valoarea teritoriului ocupat de Germani. — Monetizare. — Noui impozite în Germania. — Dividenda băncilor noastre pe anul 1915.

„CRIȘANA”,
institut de credit și de econ., soc. pe acții în Brad.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la centrala institutului «CRIȘANA» din Brad, se publică concurs cu termin până la 28 Martie st. n. 1916.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

- a) salar lunar K 100—;
- b) 35 coroane lunar adaus de scumpete pe timpul cât durează războiul;
- c) tantiema statutară.

Dela reflectanți se recere ca să documenteze că au absolvat o școală superioară de comerț cu examen de maturitate, că posed în afară de limba română, limba maghiară și eventual și cea germană, în scris și vorbit și că au și ceva praxă de bancă.

Postul e a se ocupa imediat după alegere.

(1—1)

Direcțiunea.

„Zlăgnea”
institut de credit și econ., soc. pe acții, Zlatna.

Aviz.

Institutul „Zlăgnea” aduce la cunoștință acționarilor sei, că din motive ponderoase și neprevăzute, își amână adunarea generală pe 6 Aprilie, eventual 13 Aprilie st. n. a. c.

(1—1)

Direcțiunea.

„ARDELEANA”
institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Raportul direcțiunii către adunarea generală ordinară din 28 Martie 1916.

Onorată adunare generală!

În întreg anul trecut, despre care ne dăm samă, a decurs războiul mondial, ce și azi fără cruțare se continuă. Lumea din jurul nostru se obicinui cu noua stare de lucruri, războiul se purtă din ce în ce tot mai departe de hotarele țării și în urmare viața economică generală se desvoltă relativ tot mai intensiv, căci cei rămași acasă aveau tot mai multă încredere, că se pot bucura de munca și produsele lor.

În tot decursul anului produsele agricole de alimentațiune și vitele au avut prețuri colosale, din care cauză foarte multe au fost valorate, iar munca omenească, fiind brațele de muncă tare puține, a fost bine plătită, așa că populația a ajuns la fabuloase sume de bani, de unde apoi s'a ivit abundența de numărări în întreaga țară.

În această situație favorabilă a ajuns mai ales clientela noastră țărănească, așa că fără considerare la favorurile date de moratoriu, a replătit din datorii sume însemnate, ușurându-și din năcazuri și urcându-și capacitatea de credit.

În urma replătirilor consecutive de împrumuturi, natural, că și la institutul nostru se observă o însemnată reducere la active. Din sumele încassate am redus poziția de reescont cu Cor. 1.137,903, căci încheierea de afaceri nouă fu aproape exclusivă, având lumea însăși bani, iar partea cea mare a populației fiind sub arme.

Pe lângă toată reducerea activelor și a reescontului, ne-a succedat însă să susținem profitul din anul precedent, din motivul, că clientela dispunând de parale s'au încassat multe din interesele restante.

În urma abundenței de bani și din încrederea publicului mare s'a urcat însemnat și stocul depunerilor la institut, deși din acest cont s'au făcut considerabile subscrieri la împrumuturile de războiu ale statului.

Întreg anul expirat și pentru institutul nostru, ca și pentru toate institutele de bani, fără afaceri de industrie și comerț, a fost un an de generală stagnare. Lipsa de afaceri nouă, în urma abundenței de bani și în urma stării de războiu s'a simțit și la noi. În atare situație tendința nu ne-a fost alta decât să ne cugetăm la chivernisirea și asigurarea averii institutului nostru în cadrele posibilității, ca să putem astfel satisface și pretențiile doamnelor acționari în mod just și conform cu timpurile ce trăim.

Pe lângă tot anul bun economic trecut, în părțile muntoase ale cercului nostru, s'a simțit lipsa de bucate. Întrând în consorțiu cu banca «Agricola» din Hunedoara am mijlocit pentru populația lipsită 30 vagoane de cucuruz. În interesul populației vom continua această acțiune și pentru viitor.

Războiul a chemat sub drapel și 10 funcționari de-ai noștri și 2 servitori. Soartea materială a acestora precum și a tuturor funcționarilor în scumpetea generală de azi a preocupat direcțiunea în anul trecut, iar onoratei adunări generale îi prezintă chiar un proiect de hotărâre în această cauză, pe care îl recomandă să-l pertracteze cu bunăvoință.

Cu finea anului trecut a expirat mandatul membrilor din direcțiune Dr. Aurel Vlad, Dr. Romul Dobo și Dr. Romul Boca, iar în decursul anului s'au retras din direcțiune membrul Ioan Moța, iar din comitetul de supraveghiere membrul Vasile C. Osvadă.

După aceste expuneri despre activitatea și evenimentele mai importante ale institutului nostru din anul expirat, ne luăm voie să Vă prezentăm propunerea pentru împărțirea profitului curat realizat cu finea 1915 și anume:

5%	dividenda statutară după capitalul de K 1.000,000	K 50,000—	
	din restul de K 73,921·13:		
10%	fondului special de rezervă	K 7,392 11	
9%	tanțiemă direcțiunii	„ 6,652·89	
2%	„ comitetului de supraveghiere	„ 1,478·42	
1%	„ directorului executiv	„ 739·21	
6%	„ funcționarilor definitivi	„ 4,417·26	
5%	pentru scopuri culturale și de binefacere	„ 3,696 05	
2%	fondului de penziune	„ 1,478·42	K 25,854·36
	Supradividendă de 3%	„ 30,000—	
	Remunerație funcționarilor mobilizați, provizori și servitorilor	„ 3,920—	
	Supradotație fondului special de rezervă	„ 14,146·77	
			K 123,921·13

Primind această propunere dividenda anului 1915 va fi de 8 Cor. de acție.

Din cvota pentru scopuri culturale și de binefacere propunem să se dea K 2,000— pentru orfelinatul din Sibiu, iar restul la dispoziția direcțiunii.

Terminând Vă rugăm ca după ascultarea raportului comitetului de supraveghiere:

- să stabiliți bilanțul pe 1915, să distribuiți profitul curat conform proiectului de sus, să dați direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolut pentru gestiunea anului trecut;
- să întregiți locurile vacante din direcțiune și comitetul de supraveghiere.

Orăștie, din ședința direcțiunii institutului de credit și economii «Ardeleana», societate pe acții, ținută la 6 Martie 1916.

Dr. Aurel Vlad m. p.,
președinte.

Dr. Octavian Sglimbea m. p.,
director-executiv.

„HONDOLEANA”,

însoțire de anticipație și credit în Hondol.

előlegezési és hitelszövetkezet Hondolon.

CONVOCARE.

Membrii ai însoțirii de anticipație și credit «Hondoleana» din Hondol, se invită, conform §§-lor 19 și 20 ai statutelor însoțirii la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Hondol, la 31 Martie st. n. 1916, la 9 ore a. m., în localul propriu al însoțirii.

Ordine de zi:

1. Constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor ce reprezintă.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul 1915.
4. Deciderea asupra bilanțului și a întrebuintării profitului curat.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor receruți, adunarea generală se va ține, în înțelesul §-lui 21 din statute, la 11 Aprilie st. n. a. c., tot la timpul și locul indicat.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decemvrie 1915 a fost 325 cu 644 părți fundamentale în sumă de K 19,320.—.

Hondol, la 11 Martie n. 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A hondoli «Hondoleana» előlegezési és hitelszövetkezet tagjait az alapszabályok 19 és 20 §§. értelmében meghívjuk az 1916. év március hó 31-én d. e. 9 órakor a szövetkezet saját helységében megtartandó

a XX-ik évi rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A jelenlevő tagok és meghatalmazásuk megállapítása.
2. A közgyűlés megnyitása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1915 üzletéről.
4. Az évi mérleg és a tiszta nyereség felletti határozat felosztása.
5. Egy igazgatósági tag megválasztása.
6. 3 tag kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítése végett.

Ha elegendő szövetkezeti tagok nem jelenének meg az alapszabályok 21 §-a értelmében a közgyűlés 1916 április hó 11-én a fent jelzett időben és helyiségben tartatik meg.

1915 év december hó 31-ig a beiratkozott tagok száma 355. 644 törzsbetéttel 19,320 Kor. összegben.

Hondol, 1916. március hó 14-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon. Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. évi dec. 31-én. Pasiva — Teher.

	K	f
Cassa în număr — Pénztári készlet	4,676	36
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	56,117	—
Conturi curente — Folyó számlák	102	—
Efecte — Értékpapírok	1,200	—
Realități — Ingatlanok	6,900	—
Mobilier — Felszerelés	460	—
Spese restituibile — Visszatérített költségek	169	88
Interese rest. și anticipate la reesc. — Hátralékos és átmeneti kamatok visszleszámitolt váltók után	9,265	15
	78,890	39

	K	f
Părți fundamentale — Törzsbetétek	19,320	—
Fondul de rezervă — Tartalékalap	3,559	71
Depuneri — Betétek	36,513	21
Reescompt — Visszleszámitolás	17,845	—
Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	192	60
Prodiverse — Különfélék	847	20
Interese anticipate — Előleges kamatok	202	02
Profit curat — Tiszta nyereség	410	65
	78,890	39

Spese — Kiadás. Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla. Venite — Bevétel.

	K	f
Interese după depuneri — Kamatok betétek után	2,163	22
Interese după reescompt — Kamatok visszleszámitolt váltók után	1,977	—
Salare — Fizetések	1,500	—
Spese — Költségek	987	07
Contribuție — Adó	1,624	60
Marce de prezență — Jelenléti díjak	37	—
Amortizări la cambii — Leírások váltóknál	273	—
Profit curat — Tiszta nyereség	410	65
	8,972	54

	K	f
Interese-Escompt — Kamatok leszámitolt váltók után	7,898	01
Proviziuni — Jutalékok	1,074	53
	8,972	54

Hondol, la 31 Decemvrie 1915.

Emilian Șinca m. p., dir.-subst. — helyetes ig. Petru Fărcaș m. p., cassar — pénztárnok. Eugen Grecu m. p., secret. — titkár

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ilie Piso m. p. Nicolae Fărcaș m. p. Ioan Pleter m. p. Emilian Șinca m. p. Ioan Crainic m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine. — Alólírott felügyelő-bizottság megvizsgáltuk a jelen számlákat és rendben találtuk.

Hondol, la 14 Martie 1915.

Nicolau Duma m. p.

Lazar Nelega m. p.

Nicolau Tiu m. p.

„AURORA”,
societate de împrumut și păstrare în Năsăud.

ACTIVA.			Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1915.		PASIVA.	
	K	f			K	f
Cassa	69,998	44	Capital fundamental	168,500	—	
Credite ipotecare	819,799	16	Depuneri spre fructificare	1.222,620	48	
Credite personale	36,319	09	Fond de rezervă ordinar 110,790	50		
<i>Efecte de stat:</i>			„ „ „ special I. 25,812	50		
322,000 de 4%,			„ „ pensiune	29,960	—	
cursul 75	241,500	—	„ cult. și de binefaceri 25,855	—		
32,000 de 5½%,			„ pentru întreținerea			
cursul 91	29,120	—	edificiilor	5,500	50	197,918.50
3,000 de 6%, crsl 97	2,910	—	Interese anticipate	2,261	98	
Depuneri proprii	194,593	96	Profit curat	19,902	98	
Imobili	187,667	19				
Diverși debitori	29,296	10				
	1.611,203	94				1.611,203.94

Debit.			Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f			K	f
Interese de depuneri	58,045	76	Interese de împrumuturi	70,335	83	
Interese de lombard	1,075	93	„ „ efecte de stat	5,540	—	
Dare de rentă	5,804	57	„ „ întârziere și proviz.	14,946	62	
Dări și impozite	5,701	11	„ „ depuneri proprii	6,141	77	
Salare	15,280	—	Chirii	8,938	30	
Chirie	1,200	—	Taxe de scris	2,217	70	
Spese curente	1,689	27	Depoul de apă minerală	579	40	
Profit curat	19,902	98				
	108,699	62				108,699.62

Năsăud, la 31 Decemvrie 1915.

Dr. Paul Tanco m. p.,
director.

Dr. Constantin Moisil m. p.,
vice-director.

Leon Bancu m. p.,
cassier-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Gavrilă Scridon m. p.

Greg. Pletosu m. p.

Liviu Mureșian m. p.

Dr. Leon Scridon m. p.

Acest bilanț confruntându-se cu registrele principale și auxiliare, s'a aflat exact și în deplină ordine.

Năsăud, la 10 Martie 1916.

COMISIUNEA CENZURĂTOARE:

Dr. Ștefan Janda m. p.

Petru Tofan m. p.

Ioan Nascutin m. p.

„MINERVA”, institut de credit și economii, societate acționară, Beclean — Bethlen.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «MINERVA», societate acționară în Beclean, sunt invitați prin aceasta în vârtutea § 15 din statutele societății la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Beclean, *Miercuri în 31 Maiu st. n. 1916 la 2 ore p. m.*, în localitatea institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de revizie; stabilirea bilanțului și împărțirea profitului curat.
3. Stabilirea competențelor și cheltuielilor de călătorie a membrilor direcțiunii și comitetului de revizie (conform § 28 lit. d) din statute.
4. Închiderea adunării.

La adunarea generală au drept a lua parte cu vot decisiv acei acționari, cari sunt induși în registrul acționarilor cel puțin cu 3 luni înainte de adunare și cari depun acțiunile originale, dimpreună cu plenipotențele cu 3 luni mai înainte la cassa institutului. Acțiunile se pot depune spre acest scop și la alte institute designate de direcțiune — acestea sunt: «Economul» Cluj, «Mercur» Năsăud, «Bistrițana» Bistrița, «Țibleşana» Reteag, «Coróna» Bistrița, «Someșana» Deș. — Imprejurarea aceasta este a se legitima cu 3 zile mai înainte de adunarea generală, când au a se trimite și plenipotențele, eventual a se înștiința direcțiunea, că prin cine se vor reprezenta acțiunile acelea la adunare. Cele depuse eventual insinuate după acest termen nu au vot decisiv.

Direcțiunea.

ACTIVA.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1915.		PASIVA.	
		K	f		K f
Cassa în număr		14,693	87	Capital social	100,000—
Escont: cambii cu acoperire hipotecară	176,598—			Fondul general de rezervă	9,384—
cambii cu cavenți	109,580—	286,178	—	Fondul de pierderi	3,646.56
Imprumuturi hipotecare pe obligațiuni			3,484—	Fondul de edificare	1,100—
Realități			5,600—	Depuneri spre fructificare	150,562.72
Acții dela bănci — Efecte			3,237.50	Reescont	39,335—
Mobilier după amortizare			540—	Dividendă neridicată	432—
Diverși debitori			2,647.91	Diverși creditori	8,048.51
Interese transitorii			1,767—	Interese transitorii	1,760.90
				Profit curat	3,878.59
		318,148	28		318,148.28

SPESE.		Contul Profit și Pierdere.		VENITE.	
		K	f		K f
Interese:				Interese	21,553.40
de reescont	10,202.90			Proviziiuni	7,630.92
de depuneri	7,016.05	17,218	95	Diverse venit	1,003.92
Spese:					
salare și bani de cvartir	3,568.30				
marce de prezență	592—				
chirie	720—				
luminat, încălzit, spese de birou, porto etc.	796.67	5,676	97		
Contribuție:					
directă și aruncuri	2,712.13				
10% după interesele de depuneri	701.60	3,413	73		
Profit curat			3,878.59		
		30,188	24		30,188.24

Beclean, la 31 Decemvrie 1915.

Pentru contabilitate: Valer Șeulean m. p.

DIRECȚIUNEA:

Valeriu Vertic m. p., prez. Ioan Reborean m. p., vice-prez. Dr. Ioan Prodan m. p. Mihaiu Baci m. p.
Ion Nagy m. p. Dr. Iulian Chitul m. p. Dr. Gavril Tripon m. p. Alexandru Boeriu m. p. Ioan Pop m. p.

Subsemnatul comitet de revizie am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu reg. institutului.
Beclean, la 27 Februarie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

George Curtean m. p., prez. Antoniu Hangea m. p. Simion Popan m. p. Augustin Chereșteșiu m. p.
Din încredințarea «Solidarității»: Leontin Pușcariu m. p.

„ȘOIMUL”, institut de credit și economii, societate pe acții în Murăș-Uioara (Marosujvár).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Șoimul» societate pe acții, se invită în sensul §-ului 18 din statute a participa la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 6 Aprilie 1916, la 10 ore a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Aprobarea bilanțului și împărțirea profitului.
5. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1916.
6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune conform §-ului 31 din statute.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați conform §-ului 20 din statute, să-și depună acțiunile până în 5 Aprilie 1916 la cassa institutului, ori la institutele «Ardeleana» din Orăștie și «Patria» din Blaj.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon		Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa în numărar — Készpénzkészlet	33,189.70	Capital social — Részvénytőke	200,000.—		
Cambii cu giranți — Váltók kezessel	131,967.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	32,530.—	232,530.—	
Cambii cu acop. hip. — Váltók jelz. fed.	714,152.—	Depuneri spre fructif. — Takarékbetét	144,031.87		
Conturi curente — Folyószámlák	855,532.44	Reescont — Visszleszámitolt váltók	184,646.—		
Efecte — Értékpapírok	28,000.—	Lombard — Lombárd	14,500.—		
Monete — Pénznemek	18.32	Conturi curente — Folyószámlák	133,020.34		
Realități — Ingatlanok	52,500.—	Diverși creditori — Különféle hitelező	252,440.06	728,638.27	
Mobiliar — Berendezés	1,250.—	Depozit de cassă — Pénztári letétek		22,096.53	
Anticipațiuni — Előlegezessek	6,968.92	Dividendă — Osztalékok		209.—	
Spese de protest — Ovatolási költség	26.—	Spese advocaționale — Ügyvédi költségek		736.44	
Diverse conturi debit. — Különféle tartozó számla	300.—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok		17,642.64	
Interese rest. și trans. — Hátralékos és átm. kam.	32,077.79	Profit curat — Tiszta nyereség		8,010.29	
	1,009,863.17			1,009,863.17	

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.		Credit — Követel.	
	K f		K f		K f
Interese la depuneri — Betét kamat	5,648.86	Interese dela cambii — Váltókamato	12,239.96		
Inter. la reescont — Visszleszám. kam.	11,081.13	Interese dela cambii cu acop. hip. —			
Interese la lombard — Lombárd kamato	910.48	Jelzálog fed. váltókamato	44,873.18		
Interese la conturi curente — Folyó-		Inter. dela efecte — Értékpapír kamato	1,336.—	58,449.14	
számla kamato	21,702.12	Venite dela realități — Ingatlan jövedelem		1,839.87	
Inter. la diverși cred. — Hitelezők kam.	15,916.68	Proviziuni și alte venite — Jutalékok és más jö-			
Salare și bani de cvartir — Fizetések és lakbérek	4,220.80	vedelem		19,807.15	
Spese, porto, chirie, etc. — Költség, porto, házb. stb.	4,605.99				
Dare directă și comunală — Egyenes					
és községi adó	5,057.16				
Dare de 10% de int. de dep. — 10%					
adó betét kamato után	592.65				
Amortizări — Leírások	2,350.—				
Profit curat — Tiszta nyereség	8,010.29				
	80,096.16			80,096.16	

Murăș-Uioara, la 31 Decemvrie 1915. — Marosujvár, 1915. december 31-én.

Petru Roșca m. p., director exec. — ügyvez. igazgató.

Virgil N. Radu m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Vlad m. p., prezid. — elnök.

Ioan Moldovan m. p., v.-prezid. — alelnök.

Iuliu Ilian m. p.

Dr. Iuliu Morariu m. p.

Mihailu m. p.

I. Branga m. p.

Emiliu Pop m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Conturile prezente le-am examinat și aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului. — Jelen számadást megvizsgálva, az intézeti könyvekkel rendben és összhangzónak találtuk.

Simion Vlad m. p., prezident — elnök.

Dr. Ioan Oltean m. p.

Nicolae Galea m. p.

„CASSA DE PĂSTRARE (reuniune) în Săliște“.

CONVOCARE.

P. T. Membrii «CASSEI DE PĂSTRARE (reuniune) în Săliște», sunt invitați la

a XXXII-a adunare generală ordinară,

conform §. 15 din statutele reuniunii, pe Marți în 15/28 Martie a. c. la 2 ore p. m., în sala festivă a Școalei gr.-or. române din Săliște pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Stăvirea bilanțului pro 1915, distribuirea profitului net și votarea absoluturului.
5. Întregirea consiliului de inspecțiune prin alegerea a 2 membri cu mandat de 3 ani și a 2 membri cu mandat de 1 an

Domnii membri cu vot decisiv — adică proprietarii vechilor părți de fondare, trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, — sunt, în sensul dispozițiilor §. 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până în 13/26 Martie, iar la institutele, cari sunt membre la «Solidaritatea» până în 12/25 Martie 1916.

Săliște, în 11 Martie 1916.

Direcțiunea.

Activa			Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1915.		Pasiva	
			K	f		
Cassa în numărar	148,014.99				Capital societar	500,000.—
Bon în Giro-Conto la banca Austr.-ung.	6,053.78	154,068.77			Fondul de rezervă	205,915.73
Cambii	442,429.31				Fondul de binefaceri	56,381.38
Cambii cu acoperire hipotecară	251,406.—	693,835.31			Fondul unui spital public în Săliște	81,182.16
Imprumuturi hipotecare		818,240.49			Fondul de penziune	38,558.—
Conturi curente cu acoperire		908,912.96			Depozite spre fructificare	2,897,604.97
Credite personale		202,160.—			Creditori	10,645.53
Efecte publice și diverse acții		514,501.20			Dividende neridicate	2,060.—
Depuneri proprii		236,230.—			Interese anticipate pro 1916	14,865.85
Casele institutului		96,000.—			Profit net	44,357.24
Imprumut din fondul de binefaceri		56,381.38				
Depunerea înființând. spital public în Săliște		81,182.16				
Depunerea fondului de penziune		38,558.—				
Mobiliar	4,497.20					
Amortizare	497.20	4,000.—				
Debitori		11,356.92				
Interese transitoare restante la împrum. ipot.		36,143.67				
		3,851,570.86				3,851,570.86

Debit			Contul Perdere și Profit.		Credit	
			K	f		
Interese:					Interese:	
pentru depozite spre fructificare	134,779.74				dela cambii	80,353.—
„ reescont	6,021.99				„ împrumuturi hipotecare	63,359.76
„ părțile de fondare noi	9,797.45				„ credite de Cont-curent	61,819.29
„ fondul de penziune	1,943.20	152,542.38			„ credite personale	18,944.63
Spese:					„ efecte	23,278.—
Salare și bani de cvartir	30,565.37				„ depuneri proprii	4,301.69
Marce de prezență	1,475.—				Chirii	3,592.30
Imprimare, registre, porto, diverse	7,458.55	39,498.92			Proviziune, profit la monete și alte venit	4,149.12
Contribuțiune:						
directă	8,641.76					
10% după interesele depozitelor	13,477.99	22,119.75				
Amortizare:						
din casele institutului	782.30					
din mobilier	497.20	1,279.50				
Profit net		44,357.24				
		259,797.79				259,797.79

La finea anului 1914 au fost 324 membri, în anul 1915 au repășit 2 membri, de nou au intrat 3; la finea anului 1915 au fost 325 membri cu 2500 părți de fondare.

Săliște, în 31 Decemvrie 1915.

DIRECȚIUNEA:

Dr. N. Calefariu m. p., prezident. C. Herția m. p., dir.-exec. Dr. N. Comșa m. p. Dr. I. Stroia m. p.
D. Lăpădat m. p. Petru I. Comșa m. p. I. Bârșan m. p. Ioan Răuciu m. p. D. Roșca m. p.

Subsemnatul Consiliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu reg. inst.
Săliște, în 11 Martie 1916.

Ioan Chirca m. p., prez. C. Criștiu m. p. Iuliu Crișan m. p. Constantin Popp m. p., revizor expert al »Solidarității».

„LUMINA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiiu.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii «LUMINA», societate pe acții în Sibiiu, se invită în sensul statutelor la

a VII-a adunare generală ordinară,

case se va ține în 12 Aprilie st. n. 1916, la 10 ore a. m., în sala școalei centrale din strada Șaguna Nr. 16, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Prezentarea Bilanțului pe anul 1915 însoțit de raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și împărțirea profitului curat.
3. Darea absolutului.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere pe anul 1916.
5. Alegerea a 3 membri în direcțiune, 2 cu mandat pe 5 ani și unul pe 2 ani.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere întreg, pe 3 ani.
7. Propuneri independente predate prezidiului cu 10 zile înainte de adunare (§ 28 din statute).

Acționarii cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, trebuie să depună acțiunile și documentele de plenipotență la cassa centrală a institutului, până la 10 Aprilie st. n. a. c., ori la filialele noastre din Murăș-Oșorhei și Turda, sau la vreunul din institutele financiare membru la «Solidaritatea», până la 6 Aprilie st. n. 1916.

Sibiiu, din ședința plenară a direcțiunii, ținută la 3 Martie 1916.

Notă. Fiind programa publicată în Nr. 11 defectuoasă, o publicăm din nou.

Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1915.		Pasive.	
		K	f		K f
Cassa			51,568.82	Capital	600,000.—
Bon la cassa de păstrare postală	24,328.49			Fond de rezervă	41,282.58
Bon în Giro-Conto la banca Austro-Ungară și la alte bănci	366,064.71	390,393.20		Fond de pensuni	24,045.73
Portofoliu:				Depuneri	1 832,071.28
a) cambii de bancă	829,551.47			Dividendă neridicată	7,364.—
b) cambii hipotecari	547,130.—	1,376,681.47		Creditori	37,268.—
Obligațiuni hipotecari		543,883.—		Interese transitoare	11,425.71
Obligațiuni cu caventați		40,561.—		Profit net	32,040.17
Credite în cont-curent		85,227.02			
Efecte		52,544.—			
Realități		36,480.96			
Diverse conturi debitoare		2,798.—			
Mobilier	5,956.—				
după amortizare	596.—	5,360.—			
		2,585,497.47			2,585,497.47

Debit.		Contul profit și pierdere la 31 Decembrie 1915.		Credit.	
		K	f		K f
Interese:				Interese:	
pentru depozite spre fructificare	102,650.29			dela cambii	73,958.61
pentru reescont	2,202.66			dela cambii cu acoperire hipotecară	39,123.70
pentru împrumut pe efecte	1,416.17			dela obligațiuni hipotecare	43,846.86
Spese:				dela obligațiuni cu caventați	2,400.62
salare	15,059.76			dela credite de cont-curent	10,384.09
chirie și relut de cvartir	6,489.92			dela depuneri proprii	4,631.27
tipărituri, reg. și alte spese de regie	9,321.07			dela efecte	6,655.43
porto	809.38	31,680.13		Proviziuni și alte venit	181,000.58
Marce de prezență	435.—				9,564.63
Dare:					
erarială și aruncuri	9,232.89				
10% după interesele depunerilor	10,311.90	19,544.79			
Amortizări:					
din mobilier	596.—				
Profit net		32,040.17			
		190,565.21			190,565.21

Sibiiu, la 31 Decembrie 1915.

D. Vulcu m. p., director-executiv.

Aurel Morușca m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

N. Ivan m. p., președinte.

P. Lucuța m. p.
Triteanu m. p.

P. Muntean m. p.

D. Comșa m. p.

Nicolae Borzea m. p.

Dr. Fruma m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate corect.

Sibiiu, la 3 Martie 1916.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Teculescu m. p., președinte.

Leontin Pușcariu m. p.

Ioan B. Boiu m. p.